штамів M.tuberculosis до рифампіцину виявлено високий відсоток співпадінь результатів до гену rpoB. Мутації, які асоційовані з резистентністю до ізоніазиду, найчастіше зустрічалися в гені katG, до фторхінолонів – з геном gyrA і gyrB, до ін'єкційних препаратів – з геном rrs, а до канаміцину – з геном eis. Для нових випадків виявлення штамів, стійких до ізоніазиду (93,6 %) і рифампіцину (88,8 %) одночасно. В штамах M.tuberculosis, що мають стійкість до фторхінолонів, основні мутації виявлені частіше в генах gyrA, ніж gyrB. Мутації у двох генах rrs і eis, що асоційовані з резистентністю до аміноглікозидів, виявлені лише в штамах M.tuberculosis, що мають стійкість до канаміцину.

Виявлення генетичних мутацій, що асоційовані з медикаментозною резистентністю штамів M.tuberculosis, гарантують високу діагностичну точність прогнозування резистентності до протестованих антимікобактеріальних препаратів.

***Кравченко Г.В.*, Краснов В.В., Костюк О.І.**
Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, м. Київ

ГАРЯЧА ЛІНІЯ LIFELINE Ukraine– СКЛАДОВА СИСТЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ВЕТЕРАНІВ

Після повернення з війни щонайменше 20% ветеранів в Україні мають ПТСР. Переважна більшість їх родин мають вторинну травму. Відсутність системного підходу різних структур може звести на нівець усю роботу на шляху до зцілення.

Тому, з боку громадськості восени 2019 року, завдяки програмі реінтеграції ветеранів, була відкрита цілодобова національна професійна лінія з питань профілактики самогубств та підтримки психічного здоров'я Lifeline Ukraine. Це структура, що працює за принципом "рівний рівному".

Станом на 14 вересня до кол-центру надійшло 3630 звернень. Аналіз звернень показав, що серед цільової аудиторії - ветерани, близьке оточення, цивільні, ВПО, волонтери, призовники, військовослужбовці.

За останній рік із запитів, які є найчастотнішими (у відсотках) - суїцидальна поведінка або гострий суїцид (18,3), насилля (14,2), ПТСР (складнощі соціалізації, тривога, гострий стрес) (9,1), депресія, апатія, втрата сенсу (8,2), суїцид та інші складнощі у близьких (7,1), проблеми у стосунках, сімейні складнощі, залежності (3,9), здоров'я, втрата й горювання (1,8), проблеми на роботі тощо.

Залежно від ситуації консультанти надають кризову допомогу, психологічну підтримку, інформаційну, чи перенаправляють на державні та недержавні організації, які компетентні у вирішенні заявлених питань, як, наприклад, Центр психосоціальної реабілітації НАУКМА, СЕТА, «ЛаСтрада-Україна» Центр психологічного консультування та травматерапії "Відкриті двері", Мінвет, ГО "Юридична сотня", ДЗ "Госпіталь ветеранів війни "Лісова поляна" тощо.

Цифри показують стан справ на сьогодні. Вивчення результативності координації та взаємодії організацій є наступним кроком дослідження, адже саме воно може показати системність та якість роботи з ветеранами в державі.